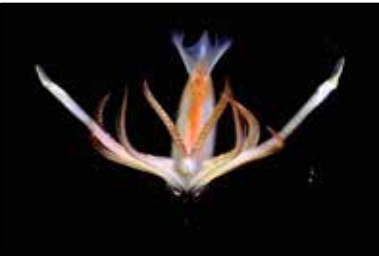

کاوش در اعماق اقیانوس:

ماجرا جویبی دریایی که قلب میلیون‌ها آرژانتینی را تسخیر کرد!

از دیرباز، اعماق اقیانوس‌ها همواره منبعی از شگفتی و رمز و راز برای بشر بوده‌اند. اخیراً، موج جدیدی از کاوش‌های اقیانوسی، آرژانتین را به خود مشغول کرده است؛ کاوشی که به صورت زنده و مستقیم در حال وقوع است و میلیون‌ها نفر را مسحور خود کرده است.

به گزارش اقتصادساز آمد، از ۲۲ جولای (تاریخ میلادی)، یک ماموریت مشترک بین CONICET (شورای ملی تحقیقات علمی و فنی آرژانتین) و Schmidt Ocean Institute (موسسه اقیانوس اشمیت) واقع در کالیفرنیا، به بخش زنده غواصی در دریاچه زیر دریایی مار دل پلاتا (Mar del Plata submarine canyon) پرداخته است. این دره عمیق در حدود ۳۰۰ متری زیر سطح دریا قرار دارد. بخش زنده این عملیات از طریق کانال یوتیوب موسسه اقیانوس اشمیت انجام می‌شود و به طور همزمان تا ۸۰٬۰۰۰ بیننده را به خود جذب کرده است. جمعی بازدیدهای روزانه نیز از ۱ میلیون نفر فراتر رفته است.

این اولین فرصت برای دانشمندان آرژانتینی است تا این دره را با تجهیزات پیشرفته کاوش کنند. وسیله نقلیه کنترل از راه دور (ROV)، به نام SuBastian، که بر روی کشتی تحقیقاتی RV Falkor (too) مستقر است، تصاویر فوق‌العاده با کیفیت (Ultra-High-Definition) ضبط می‌کند، نقشه‌برداری از بستر دریا (bathymetry) انجام می‌دهد و نمونه‌هایی از آب، رسوبات، eDNA (دی‌ان‌ای محیطی) و پلانکتون‌ها را با استفاده از لندرها و بازوهای رباتیک تخصصی جمع‌آوری می‌کند.

این دره عمیق تا اعماق اقیانوس اطلس جنوبی امتداد دارد، جایی که جریان گرم برزیل به جریان سرد مالویناس می‌رسد و یکی از پویاترین و ناشناخته‌ترین مناطق دریایی روی زمین را ایجاد می‌کند.

اینترنت از اعماق دریا استقبال کرده است. در میان مناظر فراموش‌نشدنی، موارد زیر به چشم می‌خورند: یک ستاره دریایی نارنجی "باس گنده" با یک صفحه چاق و چله که به نام پاتیک از باب‌اسفنجی لقب گرفته، به یک حس اینترنتی (meme sensation) تبدیل شده است.

یک خیار دریایی بنفش، با نام مستعار "سیب‌زمینی شیرین کوچک"، بینندگان را با شکل و رنگ غیر معمول خود مجذوب کرده است.

گفتگوهای غواصان نام‌های سرگرم‌کننده‌ای را به جانوران جدید اختصاص داده‌اند— "ملکه درک" برای یک خرچنگ، "ماهی مرکب شفاف" و دیگر موجوداتی که شادی عمومی را برانگیخته‌اند. بینندگان خواستار "نگهداری" برخی از موجودات بودند، که نشان از تسخیر تخیل جمعی بود:

محققان تاکنون ۲۵ گونه ماهی، از جمله سفره‌ماهی‌های اعماق دریا را شناسایی کرده‌اند و اسفنج‌های گوشت‌خوار، مرجان‌هایی با رنگ‌های کارائیبی و موارد دیگر را مشاهده کرده‌اند. تاکنون سیست‌هایی مانند Ezequiel Mabragaña تأکید می‌کنند که فیلم‌ها و نمونه‌برداری‌های SuBastian به آن‌ها اجازه می‌دهد تا موجودات را در زیستگاه‌های کوچک طبیعی خود با جزئیات بی‌سابقه‌ای مشاهده کنند: "گنون می‌توانیم غای محیط‌های خرد مختلف را بشناسیم..."

Gregorio Bigatti اضافه می‌کند که بسا ابزارهای زوم، مکش و استخراج دقیق، "ما می‌توانیم از ربات بخواهیم روی یک حیوان یک سانی متری زوم کند... نمونه‌هایی از آب، رسوبات، eDNA، پلانکتون‌ها را بردارد."

این ماموریت مستقیم‌بر اساس ماموریت‌های قبلی —Talud Continental-III (۲۰۱۲-۲۰۱۳)— که از تورهای ترال برای نمونه‌برداری تا ۳۵۰۰ متر استفاده می‌کردند و بیش از ۶۰ مقاله تحقیقاتی تولید کردند، بنا شده است. ماموریت کنونی اولین اکتشاف بصری و نقشه‌برداری در محل از اکولوژی این دره است.

فراتر از علم و میبه‌ها، این سفر اکتشافی آموزش راغنی می‌کند. دانش‌آموزان در شهرهای دورافتاده مانند، Camarones، Chubut بخش زنده را دنبال کرده‌اند و از طریق Project Patagonia Azul با خدمه تعامل داشته‌اند، سؤال پرسیده‌اند و مستقیماً با محققان ارتباط برقرار کرده‌اند.

به گفته Bigatti، "این اولین گام برای حفاظت از چیزی است که نمی‌دانیم وجود دارد." در زمانی که CONICET با کاهش ۲۱ درصدی بودجه واقعی روبرو است و حقوق محققان ۳۵ درصد کاهش یافته است، موفقیت وایرال بخش زنده چیزی فراتر از سرگرمی است—این یک فراخوان برای تجمع است. یک اعتصاب ۴۸ ساعته برای تأکید بر نیاز فوری به بودجه علمی در آرژانتین برگزار شد. در عوض، آرژانتین تصمیم گرفت با بخش زنده راه خود را به سوی غرور عمومی—و به سوی درک عمیق‌تر از اقیانوس نادیده باز کند.

این ماموریت در حدود ۱۰ اگوست به پایان رسید، اما میراث آن تازه آغاز شده است. از میم‌های وایرال و گفتگوی کلاسی گرفته تا پیشرفت‌های علمی و بحث‌های سیاسی، همه چیز—از پاتریک سنساره دریایی گرفته تا نمونه‌های eDNA—نشان می‌دهد که چقدر چیزهای نادیده‌باقی مانده است./ سایت واضح

یک فعال رسانه‌ای در یادداشتی تحلیلی به «سرآمد» بررسی کرد؛

گسست ساختاری نتیجه مصوبه شورای عالی اداری برای شیلات

چرا تغییر ساختار سازمان شیلات با مخالفت‌های فراگیر مواجه شده است؟

اختلال می‌شود و از طرفی حتی احتمال یافتن بازارهای جدید به دلیل عدم‌تمرکز در تصمیم‌گیری و اتخاذ تصمیمات جزیره‌ای به شدت کاهش می‌یابد.

اختلال در توسعه فناوری‌های نوین در صنعت شیلات

سازمان شیلات ایران با ۷۰ساله سابقه از زمان ملی شدن تا امروز، تسلط کافی بر امور این حوزه را پیدا کرده است و به عنوان سازمانی تهیلهگر، در هماهنگی با نهادهای مرتبط و توسعه زیرساخت‌ها می‌تواند موفق عمل کند و موسسه تحقیقات شیلات با حدود سده‌ده تجربه در زمینه علمی و فناوری پیشرفت‌های قابل‌توجهی به دست آورده است که با انحلال آن همه این بخش‌ها از توسعه زیرساختی، تا توسعه علمی و فناوریانه دچار مشکل خواهند شد. به‌هرحال، این سازمان برای افزایش تولید، افزایش میزان صادرات، تأمین امنیت غذایی شهروندان، شناخت و توسعه بازارهای صادراتی، ارتباط با بازارهای جهانی افق و چشم‌اندازی روشن تدوین و طراحی کرده است. تقسیم وظایف بین ۳۱ استان کشور، نه‌تنها به چابک‌سازی دستگاه کمک نمی‌کند، بلکه موجب سرگردمی در نظام برنامه‌ریزی و نظارت در سطح ملی خواهد شد. با کلام استدلال و منطق شورای عالی اداری رای به انحلال یک ساختار کاملاً تخصصی هستند، معجمو‌های که قطعا اولویت‌هاش به آن بستگی دارد، سازمانی که بیش از ۵۴ است تصدی‌گری را به مردم و بخش خصوصی براساس رای همین شورا واگذار کرده است، سازمانی که کارکنان و مدیرانش در زمره متخصص‌ترین افراد در صنعت شیلات هستند، معجمو‌های که قطعا اولویت‌هاش، در مدیریت صید، نظارت بر صیادی، حفظ ذخایر دریایی، سرمایه‌گذاری در این صنعت، تأمین سفره مردم مشخص است حالا باید مسئولیت‌ها، اولویت‌ها، برنامه‌ها، تحقیقات و مسیر را در اختیار ۳۱استان قرار دهد، با این اوصاف آمیدی به آینده این صنعت نیست. بی‌تردید آینده شیلات دچار پیچیدگی می‌شود و مدیریت این صنعت به واسطه پراکندگی تصمیمات دچار خدشه خواهد شد.

استدلال دقیق معاون وزیر جهادکشاورزی

حمزه رستم‌پور، معاون وزیر و رئیس سازمان شیلات ایران در گفت‌وگو با «ایانا» به نکات دقیقی اشاره و دلایل مخالفت با انحلال سازمان شیلات را بیان می‌کند: «شرایط اقلیمی ایران می‌طلبد که توسعه آبرزی‌پروری و صیادی به عنوان راهکاری استراتژیک برای تأمین پروتئین کم‌آب‌بسر و تحقق امنیت غذایی در اولویت قرار گیرد. شیلات محور اصلی توسعه اقتصاد دریامحور در ستاد اقتصاد دریایی دولت تعیین شده، تنها نهاد وزارت جهادکشاورزی است که بگان حفاظت از دریا دارد، عملیات شیلات در ۵۸۰ کیلومتری نوار ساحلی گسترده است، مدیریت بیش از ۲هزار شناور و ۱۲۰۰ اسکله را بر عهده دارد و از همه مهم‌تر اینکه هیچ شایهت وظیفه‌ای میان شیلات و سایر بخش‌ها وجود ندارد. اگر قرار بر نزدیکی باشد، سازمان بنادر و دریانوردی نسبت به بخش کشاورزی گزینه منطقی‌تری است.» از سوی دیگر، سرنوشت موسسه تحقیقات علوم شیلاتی با بیش از ۱۰ مرکز، پژوهشکده و ایستگاه تحقیقاتی که نقش حیاتی در توسعه پایدار آبرزی‌پروری دارد، به کجا خواهد انجامید.

استدلالات روشنی در نقد مصوبه شورای‌عالی اداری مطرح است. در واقع سیستمی با ۳۰سال تجربه و تخصص با کدام ادله باید منحل شود در حالی‌که برای آینده باید این صنعت شکوفا شود. ایران به کم‌آبی و بی‌آبی‌سلام داده و دیگر کشت و زرع با حیات پیوند خورده است. و راهی جز صرف‌نظر کردن از کشت برخی محصولات نیست. به اعتقاد نگارنده، شیلات به جای انحلال باید به وزارت تبدیل شود. اینکه معاون سازمان امور اداری کشور از ۹ماه کار کارشناسی و چندین جلسه چندساعته با وزیر و کارشناسان سخن می‌گوید، این پرسش را مطرح می‌کند که واقعا پس از ۹ماه کار کارشناسی نتیجه به‌دست آمده، انحلال شیلات شد؟

بدون شرح

قاپ‌دوربین

عکس: اصغر بشارتی

رئیس‌جمهور و سایر اعضا برگزار شد، به تصویب رسید. براساس بند ۱۳ماده ۳۰این سند، «وظایف تصدی‌گری سازمان‌های شیلات ایران و جای کشور به بخش غیردولتی واگذار و وظایف حاکمیتی آن‌ها به ستاد مرکزی و واحدهای استانی و وزارت جهادکشاورزی منتقل می‌شود.»

سازمان شیلات در ایران چه تاریخچه‌ای دارد؟

تا قبل از سال ۱۲۱۹شمسی یعنی در زمان حکومت قاجار، نظامنامه حقوقی درخصوص بهره‌برداری از سواحل جنوبی دریای خزر وجود نداشت و حاکمان محلی برای بهره‌برداری از سواحل با اتباع روس توافق می‌کردند، اما محمدخان قاجار این فرمان را لغو و قراردادی ۸۰ساله با روسیه منعقد کرد. در سال ۱۳۰۶ شرکت مختلط ایرانی، روسی برای صید ماهی در سواحل جنوب دریای مازندران تشکیل و اختیار رودخانه‌ها به وزارت دارایی واگذار شد. اولین ساختار سازمانی صید در ایران به فرمان دکتر مصدق در سال ۱۳۳۲ه.ش تحت عنوان شرکت شیلات ایران ایجاد و به عبارتی شیلات، ملی اعلام شد و اولین آیین‌نامه صید(زمان و مناطق از لحاظ ممنوعه یا مجاز بسودن) در دریای خزر تدوین و اجرایی شد. در سال ۱۳۴۶با تشکیل وزارت منابع طبیعی، شرکت شیلات ایران به این وزارت‌خانه پیوست. از سال ۱۳۳۵ه.م یک شرکت ژاپنی مطالعاتی را درخصوص توسعه ماهیگیری در خلیج فارس به انجام رساند که براساس این مطالعات، امکان صید ماهی و میگو در خلیج فارس در تمام فصول سال وجود داشت. در همان سال سازمان برنامه و بودجه با مشارکت ژاپنی‌ها شرکت ماهیگیری خلیج فارس را تأسیس کردند و ژاپنی‌ها سهامدار آن بودند، اما در سال ۱۳۳۶ سهام این شرکت تماماً به سازمان برنامه انتقال یافت. که می‌طلبد دولت و شورای عالی اداری ضمن لغو این سند نسبت به بازنگری و مذاقه بیشتر در تصمیم‌سازی‌ها اقدام کنند. هرچند معاون نوسازی و معماری سازمانی سازمان امور اداری و استخدامی کشور معقد است: «این سند حاصل ۹ه‌ماه کار کارشناسی و ۴جلسه چندساعته با وزیر جهادکشاورزی است.» اما یزدیان، نماینده مجلس و عضو کمیسیون کشاورزی نظر دیگری دارد و می‌گوید: «مصوبه شورای‌عالی اداری بدون هماهنگی بسا وزارت جهادکشاورزی و حتی بدون اخذ نظر مجلس و کمیسیون تخصصی مربوطه به تصویب رسیده است. حتی وزیر جهادکشاورزی و هم بدنه سازمان با این مصوبه مخالف هستند.»

محتوای سند شورای عالی اداری چیست؟

سند «ماموریت-وظایف اساسی و «الزامات اصلاح ساختار کلان وزارت جهادکشاورزی و سازمان‌های وابسته و شرکت‌های تحت مدیریت» بنابه اذعان معاون نوسازی و معماری سازمانی سازمان اداری و استخدامی کشور پس از ۹ماه کار کارشناسی شورای عالی اداری تصویب و توسط معاون اول رئیس‌جمهور ابلاغ شد. هدف از تصویب این سند، حذف وظایف خارج از مأموریت‌های ذاتی، کاهش وظایف تکراری و غیر ضرور، حذف تشکیلات موازی، تقویت وظایف راهبردی و نظارتی و واگذاری تصدی‌ها به بخش غیردولتی، پاسخگویی به‌موقع به نیازهای مردم، کاهش سطح مداخله دولت، جلوگیری از هدررفت منابع کشور، چابک‌سازی دولت و افزایش انعطاف‌پذیری سازمانی اعلام شد. این سند در اجرای جزء (۱) بند(الف) ماده (۱۰۵) قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت کشور و بند نخست محور اول برنامه اصلاح نظام اداری دولت چهاردهم و به منظور تدقیق مأموریت و وظایف اساسی وزارت جهادکشاورزی در یکصد و نود و پنجمین جلسه شورای عالی اداری که با حضور رئیس‌جمهور، معاون اول

در ادامه سیر تحولات در سال ۱۳۷۹وزارتین جهادسازندگی و کشاورزی در هم ادغام شد و شیلات نیز به این وزارت‌خانه پیوست. تصویب قانون حفاظت و بهره‌برداری از منابع آبرزی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۷۴در مجلس شورای اسلامی، تدوین آیین‌نامه اجرایی قانون حفاظت و بهره‌برداری از منابع آبرزی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۷۸و تصویب قانونی مشتمل بر ماده واحده و ۱۰تبصره در اردیبهشت ۱۳۸۳که شرکت سهامی شیلات ایران به سازمان شیلات تغییر نام داد، از جمله قوانین و مقررات مصوب برای این سازمان محسوب می‌شود.

علاا از سال ۱۳۸۴این مجموعه به صورت سازمان اداره و رئیس آن توسط وزیر جهادکشاورزی به عنوان معاون منصوب می‌شود. به‌هرحال، از زمان صدور فرمان دکتر مصدق تا به امروز بیش از ۷۲سال می‌گذرد که حوزه صید و صیادی سازمانی منظم دارد. حال تصمیم سازمان امور اداری و استخدامی کشور(دولت چهاردهم) به یکباره نظام حقوقی حاکم بر حوزه شیلات را دچار گسست ساختاری می‌کند. فراموش نکردیم در سال ۱۳۸۶به دستور

فریداعیزی - اقتصاد سرآمد